

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popului Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiun

Tinerimea solidară.

(=). Se desășură la vecinii noștri de peste Leitha, atât de crunt învâjbiți între olaltă, o acțiune pentru ei de multă importanță în *present*, ear' pentru noi de prețios învățământ spre *viitor*.

Universitari germani s'au pus în grevă. În grevă *generală*. Țin neclintiti la hotărârea solemnă a adunării studențești din *Leitmeritz*. Cu sfîntește realismă bărbătească legătură ce-au făcut. Nu s'a retractat opreliștea purtării insigniilor naționale — fac grevă solidară.

De ce? — Pentru-că ei cu *toți* privesc în opreliștea aceea o sfidare a sentimentului sfînt național. O încălcare a drepturilor civile universitare. O violență.

Profesorii lor? Adevărați apostoli ai studenției: cad de acord. Firește, nu's violență ca tinerii. Rămăși strict în cadrul legalității, au încercat aplanarea conflictului, delăturarea grevei. N'au reușit. Ei bine, își știu datoria. Nu pot pune, moralcește și naționalcește nu le iertat să pună stavilă acțiunii solidară a tinerimei. Și? Au sistat prelegerile. Porțile universității le-au închis!

La *Praga*, la *Viena* și la *Innsbruck* greva e imposantă. Toți studenții — cu excepția câtorva timizi ori sceptici, cari nu-i cas să lipească aventurilor nobile tinerești — țin solidari la grevă.

Făcut-au apel studenții și la colegii dela toate celelalte școale superioare germane din Austria, să-i urmeze. Resultatul? Sigur va fi favoritor. Căci *toți studenții germani din Austria sunt naționali*! Tuturor mândru le lucește, luminos zălăuzindu-i, idealul național.

Și greva se întinde la *Brünn* și *Graz*, și se va întinde mereu. Până-ce va cuprinde toate școalele superioare germane din Austria!...

O mică paranteză. Ca să nu fim greșit înțeleși.

Ca Români, dintru început ne-am declarat — și altcum nu ne putem manifesta — *prieteni luptei naționalității negermane din Austria*. Doar' lupta lor — lupta noastră e! *Egala îndreptățire a naționalităților* o reclamă ei, ca și noi! Nemții însă, își pretind supremația de odinioară. *Luptă*, cu furia desperatului despot, *pentru egemonie*! Ungurii tot așa. Nemții deci — sunt *Unguri* pentru noi. Nu ne pot fi simpatici. Ci aversivi — în lupta lor. Că e luptă nedreaptă. Luptă ilegală!

Dar' și dela dușman poți învăța mult. De multe-ori — *mai ales* dela dușman.

În manifestația energică, solidară și resolută a studenților germani, noi primim numai *momentul idealist*. Ori-cum ar fi lupta lor. Ori-cari ar fi aspirațiile lor, cât de contrare dreptului, cât de egemoniste: — faptul rămâne. Sînt *solidari* într-o stăruință, pentru ei de cel mai nobil caracter: apărarea drepturilor naționale și civice universitare, pe cari le vîd periclitare.

Și *momentul acesta idealist* e foarte însemnător, foarte instructiv, — pentru noi. Pentru *tinerimea noastră*....

Îndeosebi acum. Acum, în preajma aniversării luptei noastre naționale dela 1848! În preajma aniversării evenimentelor mărețe, — opere neperitoare ale tinerimei române de atunci... Bărnuțiu, Papiu Ilarian, Iancu, Axente, Laurian, cu toții au urmat legilor neschimbate ale evoluției omenești: ca *tinerime* apostoli s'au făcut ideilor nouă de libertate și frăție națională. Campioni s'au pus luptelor pentru sfîntele principii.

Ce-i mai natural deci, decât ca tot tinerimea română, cea de azi, să fie sufletul sîrbărilor de aniversare?...

Tinerimea de azi? Care e ea? Cum stă ea? Ce face ea?

În falnicele mișcări ale epocii Memorandului, tinerimea noastră a fost ade-

vărat cea dela 1848. Idealistă, entusiastă, neînfricăată, gata la toate pentru neam. Și neuitate vor rămâne mîndrele ei acțiuni. Le cuprinde pentru istorie cartea de aur a tinerimei: *Replica*!

De atunci? Ni-e greu și jale s'o spunem. Dar' avem curajul. Căci națiunea ne ordonă.

Tinerimea s'a dat cu încetul unei stagnări îngrijitoare a însuflețirii de odinioară... An năpustit peste noi, vijelie turbată, fatalele încercări ale *crizei*... Și tinerimea a decepționat. Pentru moment, firește. Dar' cu atât mai profund. Decepțiunea însă nu e de tinerime....

La Cluj, Viena, Budapesta și în celelalte centre universitare din monarhie se mai puneau și se mai pun la cale, nu-i vorbă, mișcări naționaliste. Dar' unde-i virtușia de atunci? Unde-i solidaritatea cea veche? Unde-i vechea însuflețire?

Nu's. Abia în străinătate de mai luptă tinerii noștri. Acolo mai luptă brav!

Dar' la noi, în țeară? Pacostii ne-faste vîritu-s'au și între tinerii universitari. Certe și personalități. Intrigi și desiluzii. La Budapesta s'a mai inițiat doar' o singură mișcare, cea cu Memorandum, dar' și asta baltă a rămas... Și foile noastre nu mai scriu de ea, că n'au ce. Nici n'au prea scris, că nu li-s'a scris... Causa? N'o mai cercăm. La tot cazul însă, nu *interesarea* va fi fost motorul...

Nu învinuim tinerimea. Nici nu poate fi învinuită. Spunem însă adevărul. Adevărul, ca să îndrepte. Că *numai adevărul îndreaptă*!

Colegii germani ai tinerimei noastre universitare dau o pildă în sine strălucită de solidaritate și entuziasm, de bărbăție și frăție. Și ei n'au impulsuri mari, ca ai noștri. Ci numai o opreliște. Opreliștea a câtorva insignii studențești. Tinerimea noastră însă? Are cel mai irresistibil impuls: *opreliștea existenței noastre ca neam*!

E drept, mult mai favorizați sînt Germanii. N'au pedeci prea grele, ear' profesorii le stau șefi și luminători în luptă. Pe cînd studenții noștri au enorme stavile, ear' profesorii îi prigonesc cu turbare... Pe cei bravi însă, stavilele cât de anevoioase și cele mai înversunate prigoane nu-i înfrîng. Ci mai virtos îi otîrîesc. Și-i ațîță mereu de luptă!

Tinerimea noastră e *bravă*. Totdeauna a fost bravă. *Trebuie* să se deștepte. *Trebuie* să se înalțe. *Trebuie* să-și scuture jugul decepției. Și de luptă să se gate.

Nu precisăm. Presa are să semnaleze momentele, luptătorii au să iee măsurile de luptă. *Presa* dă alarma în *fafa opiniei publice*, luptătorii se adună, se sfătuiesc și se pregătesc *între ei*. Pe urmă manifestațiile se dau, faptele s'au săvîrșit, — presei îi revine rolul. Așa înțelegem noi în general menirea presei.

Și acum încă o vorbă. *Una ca o sută*.

Făcut-au tărăboiu infernal și mișelești insinuări țesut-au vrășmașii contra noastră, ca să ne prezente *conspiratori, revoluționari*. *Revoluția* era gata, — în creerii lor, și tot ei au șters-o ca pe o *minciună*. Credem potrivit momentul să asigurăm de nou, că nu înțelegem o acțiune a tinerimei decât *în cel mai strict cadru de legalitate și de loialitate*. Ca toate acțiunile poporului român, din toate timpurile.

Tinerimea *trebuie* să-și împlinească la momentul solemn — datoria. Datoria națională nelipsită inimelor curate românești. Și, *datoriile naționale se fac totdeauna* pe șleau, cu vizir deschis. Aceasta și în cel mai *despot* stat.

Trebuie să-și facă tinerimea datoria națională. Și-o va și face. Și-o va face alături de toți fruntași neamului, alături de neamul întreg!

Sibiu, 4 Februarie.

Consiliu ministerial. Mercuri, la 2 Februarie s'a ținut un consiliu ministerial în Budapesta. Au participat toți domni ministri. Probabil de aci a eșit desmîntirea „*revoluțiunii române*”, publicată în „*Bud. Correspondenz*”.

Săși și partidul liberal. „*Bud. Hiray*” anunță din Cincu-mare, că comitetul electoral de acolo, a hotărît în ședința sa dela 31 Ianuarie să provoace pe deputatul cercului, *Bauszner Guido*, să eșe din partidul liberal.

Maghiarii și naționalitățile din Ungaria. O interesantă polemică decurge în revista săptămînală *Die Zeit* din Viena, asupra temei: *Statul național maghiar și naționalitățile din Ungaria*.

Polemia a provocat-o prof. *Dr. Hugo Ganz*, publicînd un articol „*Statul național maghiar*”, în care deși condamnă procedurile ungurești, făcea totuși multă nedreptate naționalităților. Față cu acest articol pășeste prof. *Emil Neugeboren*, din Sibiu combatînd, cu succes toate intervertirile, poate înconștii ale profesorului *Dr. Ganz*. — Felicităm pe dl *Neugeboren* pentru succesul cu care luptă în interesul cauzei drepte a naționalităților.

Guvernul și „revoluțiunea”.

Oficiosul *dementi*, de care guvernul a împărțit chestiunea *revoluțiunii valahe*, prin organul seu *Bud. Corresp.* va fi surprins de sigur toată lumea.

Deoparte bine a făcut guvernul, că a pus capăt tuturor combinațiilor și bănușilor. Știm însă, că n'a făcut-o în interesul adevărului, și al nostru — care una este, — ci în interesul seu. De sigur nu i-a succes planul, cum l-a proiectat, și acum dă gata.

Si fecisti, nega — e un principiu criminal, și dacă recur la el și cercurile guvernamentale, se vede, că au și ele lipsă de acest principiu.

De astă-dată însă desmîntirea oficioasă a pîșcat peste țîntă. Să desmînte cu totul *prea mult*.

Că ce vor fi făcut „*correspondenții* din provincie” ai ziarelor, cum au umflat ei afacerea „*revoluției*”, e treaba lor și a celor-ce-i plătesc pentru „*scorniturile* lor de rău gust”.

Cum rămâne însă cu *gendarmii* și cu *detectivii*, cari au călcat domiciliul preotului din Părcăreni și al celui din Bacifalu și au confiscat scrisori?

Despre acestea guvernul are *cunoștință*, căci trebuie să aibă. Aci au lucrat nu *correspondenți* neresponsabili, ci *gendarmi*, cari stau la ordinul ministrului de interne, și au lucrat *detectivi*, funcționari ai poliției secrete, asemenea supusă ministerului de interne.

Acestea guvernul nu le poate desmînti. Acestea's fapte, și noi cerem să spună: la al cui ordin s'au făcut perchișiunile, ce cuprind proclamațiunile confiscate și de unde provin?

Cerem cercetare severă, care să facă deplină lumină, și să pedepsească după merit pe cei *culpabili*. Căci culpabili trebuie să fie.

O comedie, atât de criminală, nu vom suferi să facă nime nepedepsit în conștința noastră, a unui întreg popor.

Și până-ce guvernul nu va face deplină lumină, și nu va arăta și pedepsă în mod vrednic pe culpabili, — culpabil îl vom considera pe însuși guvernul și complice al acestei criminale infamii.

În jurul acestei revoltătoare afaceri putem anunța încă următoarele:

„Denunțăm pe Bánffy!”

„*Drapelul*” scrie în chestiunea „*revoluțiunii*” aranjate de guvern următoarele:

„Am bănuț, că nu e lucru curat la mijloc. Azi putem întrevădea deja o bună parte din adevăr, și poliția ungurească poate să se slujească cu toată încrederea de denunțările pe care le facem mai jos, pentru a urmări pe culpabili.

Denunțăm deci pe domni Bánffy, president al consiliului de ministri din Ungaria și pe dl Sándor Jeszzenszky, șeful biroului naționalităților dela ministerul de interne, ca autori morali ai acestor proclamațiuni.

În adevăr, dl Bánffy, prim-ministrul, vîzîndu-și pozițiunea sdruncinată în cercurile înalte dela Viena, mai ales în urma ultimei întrevăderi, pe care a avut-o cu Împăratul și în care s'a vorbit de chestiile naționale din Ungaria și de malînștea ce domnește acolo, precum și în urma campaniei dușă de *Reichswehr*, ziar oficios austriac, a încercat să recâștige terenul pierdut.

Pentru aceasta a pus în mișcare pe toți copiii sei, în cap cu *Jeszzenszky*, cari însă i-au executat rău ordinele și dorințele, înscenînd o comedie cu proclamațiunile cunoscute.

În adevăr, agenții unguri au comis copilaria de a litografa aceste proclamații în oficinele lor, în loc să le imprime, crezînd că în acest mod secretul va fi mai bine păstrat.

Neghiobia lor însă a fost, că cu toate că ei pretindeau că aceste proclamațiuni veniau din România, ele s'au expediat din birourile postale ungurești și la persoane, care nici-odată nu au fost în curentul luptelor politice de peste Carpați”.

Perchisițiile din Săcele.

„*Gaz. Transilvaniei*” află din isvor sigur, că știrea după care s'a făcut perchisiție domiciliară și la preotul Ioan Bogdan junior din Zizin, nu este adevărată. Este însă adevărat, că la călugărița Iustina Moga din Bacifalu s'a făcut perchisiție de cătră solgă birou, notarul și primarul comunei, însă fără asistență de gendarmi. I-au pus o grămadă de întrebări, că de unde e? etc.

Perchisiția n'a avut nici un rezultat.

Biroul oficios.

Complicitatea cercurilor guvernamentale la înscenarea „*revoluțiunii valahe*” este evidentă prin faptul, că biroul oficios de *correspondență* a telegrafat știrea la multe ziare mari din străinătate.

Astfel „*Leipziger Tageblatt*” dela 30 Ianuarie n. a publicat o telegramă din Budapesta, care „*confirmă*” știrea, că niște poliștiți din Budapesta au confiscat la Brașov 50.000 de exemplare dintr-o broșură trimisă din București cu scop de a revolta pe Românii din Ungaria împotriva Maghiarilor, chiar de s'ar cere jertfe de sînge”.

Studenții germani în grevă.

Pe lângă mulțimea de miserie și primejdii ce băntuie partea de dincolo a monarhiei, s'a mai adaus una: serioasă și amenințătoare ca și celelalte.

Studenții germani dela toate școalele din Austria se gată de o — *grevă generală*.

Istoricul lucrului e, în scurt, acesta: În zilele deschiderii dietei boeme, studenții universității și academiei germane făceau mereu demonstrații, apărînd, regulat la amezai, pe cea mai principală stradă (Graben) — în șiruri încheiate, îmbrăcați în costum lor studențesc, decorați cu insignii naționale. Poporația cerea vedea în aceste demonstrații o directă *provocațiune*, se indigna și neconștinț se urmau conflictele între Cehi și studenții nemți.

Temîndu-se de turburări serioase, ba chiar de repetiția revoluției din Noemvrie anul trecut, guvernatorul boem *Coudenhove* a interzis, Nemților ca și

Cehilor, purtarea de insignii naționale.

La aceasta, studenții germani din Praga au răspuns cu sistarea prelegerilor, condiționînd reînceperea lor — de retragerea ordinațiunii, cerută printr-o petiție către ministrul de culte *Latour*.

Guvernul a declarat, că ordinațiunea s'a dat fără știrea și învoirea guvernului, dar' că n'o poate retrage decât după închiderea dietei boeme.

În marea adunare dela *Leitmeritz*, unde s'au întrunit vro-o 800 de studenți germani și întreg corpul profesoral universitar din Praga, s'a decis între altele *proclamarea grevei generale*, dacă ordinațiunea nu va fi retrasă până la 31 ian., 12 ore a. m.

Firește, guvernul nu s'a putut supune cerei imperative a studenților. Căci o retragere a ordinațiunii ar fi avut de urmări demisia guvernatorului *Coudenhove*, ba poate și o nouă *revoluție* la Praga.

Astfel greva generală se va începe. La Praga, Viena și *Innsbruck* deja s'a declarat. Nici un student german, cu excepția câtorva social-democrați, nu mai cercetează prelegerile. Și profesorii n'au încotro.

Presa maghiară și chestia naționalităților.

Alkotmány, organul partidului popular se ocupă din prilejul „*revoluțiunii*” de carnaval cu rolul, ce-l are presa maghiară în chestia naționalităților, și condamnă procedura ei.

După-ce declară că condamnă tendințele „*federaliste*” ale „*agitatorilor*” români „*Alkotmány*” scrie:

„Nu mai puțin ca lucrarea agitatorilor naționaliști, este a se condamna rolul ce-l joacă presa maghiară în chestiunea naționalităților.

Această presă „*maghiară*”, prin negândirea, netactul, prin *govinism* ei, ce se bazează pe interese de gheșeft, numai oleiu varșă po-foc și nu face să înceteze ci inveninează mai mult chestiunea naționalităților.

Această presă jidovească, ce se laudă cu maghiarismul ei, lucră toamă așa în contra intereselor statului maghiar, ca și presa ultraiților naționaliști, cînd desvoaltă un adevărat terorism în interesul maghiarisării cu ori ce preț.

Căci dacă într'adevăr trădători de patrie sînt toți aceia, cari nu vreau să se maghiarizeze în limba lor maternă, atunci cei mai mari trădători de patrie au fost bărbai, cari au creat legea naționalităților, care da cu mult mai mare drept limbilor naționalităților, decât e aplecată a-l da presa jidano maghiară.

Dacă însă aceste concesiuni ale legii despre naționalități sînt primejdioase pentru existența statului maghiar, atunci poștiți a modifica art. de lege 44 din 1868 tot în acel mod, cum a fost creat, dar' să nu vrem a-l pune afară din vigoare prin terorism.

Tot această presă maghiară crede a face mare serviciu cauzei maghiare, cînd ține opiniunea publică în agitațiune prin diferite senzații naționaliste.

Cățiva reprezentanți ai acestei presei jidano-maghiare, cari lucrează prin terorism și prin vicinice senzații, au descoperit în zilele din urmă o adevărată *conjurațiune română*. Se vede însă că guvernul nu-i prea sînt spre plăcere aceste grațiosități ale amicilor sei, de oare-ce „*Bud. Tud.*” publică următorul comunicat...”

Aci *Alkotmány* reproduce comunicatul oficios cunoscut deja cetitorilor noștri.

Bánffy, decorat cu — sânge!

Primul-ministru al țerei, baronul Bánffy-Paşa şi-a câştigat o nouă... decorație pentru merite.

Gendarmii, acești haini sîbiri ai stăpînirii ungurești, au împuşcat, la alegerea de deputat dietal din *Rozsahagy*, șapte bărbați și o femeie!

Alegerea s'a făcut zilele acestea.

Candidații erau doi: *Angyal József* — guvernamental, și *Hlinka* — popular. A reușit — firește — candidatul guvernului, întruind 1037 voturi față de 811 ale contracandidatului.

Dar' alegerea nu putea să treacă fără a-și primi nelipsita *pecete bánffy-iană* a alegerilor ungurești: *sângele și morții*.

Într-o comună din apropierea cercului electoral, în *Liskofalva*, niște alegători populari, aflând de rezultatul pentru ei nefavorabil al alegerii, se dedară la turburări în cărcima, unde se aflau. Imediat au intervenit câțiva gendarmi, cari au ajuns la bătaie cu țărani. Gendarmii au dat foc în mulțime și au rănit grav 7 oameni, dintre cari doi au murit deja, ear' ceilalți trag de moarte. Pușcăturile le-au slobozit cu atîta orbie gendarmii, că *un glonț răzînd a pătruns la un hotelier din vecinătate și a rănit foarte primejdios pe o bonă*.

Poate fi mîndru ministrul Bánffy de noua decorație: *e senzațională!*

Monarchia austro-ungară și echilibrul european.

— Studiu politic —

de

Charles Benoist.

— Traducere din „Revue des deux Mondes”. —

(Urmare).

IV.

Dar' poate-că cel puțin o legătură, ce de altfel e atât de puternică, legătura religioasă realizează toate aceste popoare deosebite prin rasă și limbă? De loc. Catolicii sînt, e adevărat, în număr infinit mai mare decât credincioșii celorlalte confesiuni: 28,740.000 este numărul total al catolicilor în monarchie; ei ocupă mai mult de jumătate din ea, în treia parte apuseană, unde, în masă lor abia se ridică câteva mici centre de protestanți. Dar' eată că în Ungaria, în spre răsărit de Tisa și pe malul stîng al Dunărei sînt trei sau patru regiuni unde domină protestanții, mai ales calvinii, în număr de 4.025.000. Ritul grecesc ocupă Nord-Estul, Estul și Sudul; dar' sînt două feluri în această confesiune: Grecii uniți, pe cari nu mai liturgia și disciplina îi distinge de catolicii proprii ziși, ear' nu dogmele s'au simboalele. Ei sînt astfel mai curînd catolici decât Grecii. În Galiția și în Transilvania sînt 4,527.000 de credincioși greco-uniți. Greco-orientalii sînt, dimpreună cu cei din Bosnia și Herțegovina, în număr de 3,825.000. Mai puseți 1,920.000 de Israeliti, răspîndiți dela răsărit la apus, pe întreaga suprafață a imperiului, înșe în chip neegal și așa că dacă la apus sînt orașe în cari ei abia reprezintă 2%—5% a populației; s'au 5%—10% ca în Viena; sau 10%—15% ca la Praga și Pressburg; sînt și orașe, ca Budapesta, unde ei sînt în proporție de 15%—25%; în Lemberg și Oradea-mare 25%—50%. În termen general se poate zice, că cu cât mergi în Austro-Ungaria dela 'apus spre răsărit, cu atât proporția Israelitilor se mărește, până-ce, în fundul Galiției, ea se ridică până aproape de punctul de a forma un stat.

Dar' teritorial religiunilor nu coincide cu diviziunile geografice sau politice, cu domeniul sau teritorial rasselor sau al limbelor. Într-o singură provincie, în Galiția, tot ce nu este Evreu, e catolic în județele apusene, greco-catolic în județele răsăritene. Ungaria e ca și despărțită între catolicii dela răsărit, protestanții la Nord și la centru, greco-catolicii la răsărit, greco-ortodoxii la Sud. În Croația și Slavonia comitatele croate sînt catolice, ear' comitatele sîrbesti, desface de confesiunile militare abrogate, sînt greco-ortodoxe. Într'un singur oraș din Galiția, în Lemberg, residă un arhiepiscop catolic, un arhiepiscop greco-catolic și un arhiepiscop armean; pentru-că tabela religiunilor din Austro-Ungaria ar fi necompletă, dacă s'ar uita din ea câteva comunități armean și o jumătate de milion de Musulmani din Bosnia și Herțegovina.

Doi din cei mai practici agenți de unificare, două din instrumentele cele mai potrivite spre a transforma naționalități într-o

singură națiune, a le da o singură limbă, o singură credință — au lipsit astfel monarchiei austro-ungare. Mai mult: toți acești agenți, toate aceste instrumente i-au lipsit deodată. Și de oare-ce aci nu există o limbă națională, nu a fost și nici nu putea fi o literatură națională. Nu e excesiv dacă zicem, că Germanii din Austria nu au avut altă literatură națională decât literatura germană, și dacă a existat o literatură cehă, — ale cărei monumente poate-că nu vor fi avînd toate venerabila anticitate ce li-s'a atribuit cu atîta evlavie, — și o literatură maghiară, ele nu au avut vigoare și înflorire decât, aceasta asupra Maghiarilor, ear' aceea asupra Cehilor. O acțiune națională deosebită ele nu au exercitat, nici literatura cehă asupra celorlalți Slavi din Austria, nici literatura maghiară asupra celorlalte popoare din Ungaria, cu atât mai puțin poate fi vorba despre o înflorire a lor asupra Germanilor. În dezvoltarea monarchiei, nici una nici cealaltă nu a putut contribui la unificare, din contră, au contribuit amîndouă la perpetuarea diviziunilor; nici una nici cealaltă n'a știut să devină destul de largă, destul de generală spre a pute fi un motiv de unitate. Prea strîmte, prea închise, prea particulare, aceste două literaturi n'au avut decât o influență asupra dezvoltării particularismului.

Pe de altă parte statele austro-ungare nu au avut, sau aproape nu au avut o istorie comună. N'a existat o istorie națională austriacă, și numărul cel mai mic de istorii ce se pot scoți în Austro-Ungaria sînt trei una a Austriei, una a Boemiei, una a Ungariei. Dar' vrea cineva ca, forțînd faptele, să construească o istorie națională a Austriei? Punctul ei de plecare ar trebui să-l fixăm în momentul cînd celei trei coroane, ale Austriei, Boemiei și Ungariei au fost reunite pe capul Împăratului Ferdinand, în 1527. Punctul ei terminal earăși ar trebui fixat la 1867 cînd a fost înființat compromisul dintre Austria și Ungaria; și întregul interval nu este umplut decât de lupte declarate sau surde, de marele proces de restituire a personalității Ungariei. Apoi, ca-și-cînd atîta nu ar fi de ajuns, din aceste trei istorii particulare se degajează istorii mai particulare și care, fiecare în parte, se mîndrește de a fi o istorie națională. Marele ducat sau principat al Transilvaniei posedă o asemenea istorie, regalul Croației, Slavoniei, Dalmației are și el una.... Dar, nu există o istorie austriacă ce ar fi într'adevăr comună și națională; națională, nu din punctul de vedere al cutărei naționalități, ci din al tuturor formînd o singură națiune.

Tot așa nu există pentru toate aceste state o singură lege, ci mai multe: sînt legi ale cutărei și cutărei stat austro-ungar. Mai ales dietele țărilor fac legi pentru aceste țări; ear' legea generală, înșuși legea centrală imperială sau regală comportă totdeauna excepții s'au derogățiuni provinciale. Nefiind o limbă comună, o literatură, o religie, o istorie sau legi comune, totul a lipsit, pentru-ca aceste popoare să se fie putut unifica, astfel că o Austrie nu există decât în persoana Împăratului.

V.

Nu mai în persoana Împăratului. Profesori de drept public discută dacă uniunea dintre Austria și Ungaria e „reală” sau „personală”, dar' subtilitățile dreptului dispar în fața sincerității faptelor; ear' faptul este că Austro-Ungaria nu ține decât de Împăratul-Rege. Se zice de comun: de Împăratul Francis Iosif.

Neapărat, că popoarele imperiului sînt mîndre, ori-cari ar fi preferințele lor naționale, de aceste lungi serii de domnitori cari, dela Rudolf și Albert I, ocupă fără întrerupere tronul — sau tronurile — monarchiei. Portretele acestora se găsesc pretutindeni în publicațiuni ilustrate, și nu este atlas de școală din care ele nu s'ar detașa, pe un fund de aur, încadrate în lauri. Reproducțiunile de ale medaliilor lor împodobesc toate obiectele ce pot fi împodobite cu ele, și simțеști până și în lucrurile cele mai mîrunte, un contact intim și creditor al acestor suverani, ai aceleiași dinastii, cu supușii de atîtea naționalități. Înșe între toți, Francis Iosif este cel mai iubit, cu toate-că el a fost unul dintre cei mai nenorociți. Poate-că tocmai din această cauză!

Dar' sufletul mulțimei are și el gingășiile sale, și de nimic el nu se lipește atît de mult ca de miseria celor bogați și de slăbiciunea celor puternici.

Spania, Țările-de-jos, Austro-Ungaria sînt loialiste; dar' loialismul Spaniei privește monarchia, aproape independent de dinastie; acela al Țărilor-de-jos privește dinastia de Orange-Nassau, aproape independent de persoana monarhului; înșe loialismul Austro-Ungariei are ceva excepțional, ceva gingaș, ceva cald, ceva distins și intim ca o afecțiune privată; el este direct, imediat, personal, dela persoana Împăratului, și mai ales a acestui

Împărat Francis Iosif. Monarchia austro-ungară se compune din două părți distincte: Cislaitania și Translaitania. Un rîu modest și pentru care aceasta este fără îndoială o mare onoare, Laitha, indică separațiunea. Cislaitania și Translaitania sînt name fabricate, în același scop, spre a masca separațiunea și spre a da imperiului și altora iluziunea unității ce nu există.

De fapt înșe nu există o Cislaitania sau Translaitania, precum nu există o Austrie; de o parte a Laithiei există țări ce se numesc împreună Austria, ear' de cealaltă parte Ungaria cu țărilor asociate ei. Cât pentru Suveran: el este Împărat dincoace de Laitha, și Rege dincolo.

În resumat aceste două state formează o uniune dinastică indisolubilă, cît timp „descendența celor două sexuri ale archiducilor de Austria nu se va stinge prin moartea tuturor moștenitorilor legitimi ai împăraților și regilor de glorioase memorie”. De drept, aceste state formează o uniune reală, ori-cum ar fi de fapt, pentru-că ele proclamă afaceri comune diplomația, armata și finanțele, sau mai precis zis: cheltuielile necesitate de aceste afaceri comune. (Va urma).

Chestiuni școlare.

Convocare.

Despărțimentul „Arieșului” al Reuniunii învățătoresci din arhiepiscopia gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, își va ține adunarea sa ordinară în 20 Februarie st. n. a. c., la 10 ore înainte de amiază, în sala școlii gr.-cat. din Luna-de-Arieș, la participarea căreia prin aceasta, sînt invitați toți membrii acestui despărțiment, precum și binevoitorii și sprijinitorii reuniunii noastre.

Programa:

- I. La orele 8 ascultarea serviciului divin în biserică gr.-cat. din loc.
- II. 1. La 10 ore deschiderea ședinței.
2. Alegerea unui membru în comitetul central.
3. Înscirarea de membri noi și încasarea taxelor.
4. Prelegere practică din geografie: comitatul Clujului de Simeon Nicoră.
5. Desbatere asupra temelor de preles în adunarea proximă.
6. Defigerea locului și timpului pentru adunarea următoare.
7. Eventuale propuneri.

Luna-de-Arieș, 2 Februarie 1898.

Ioan Covrig,
secret. desp.

Simeon Nicoră,
președinte.

CRONICĂ

Sibiu, 4 Febr. n. 1898.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, precum aflăm, va aranja Duminică, la 1/13 Februarie c. în sala cea mare dela *Gesellschaftshaus* o petrecere socială împreună cu concert, teatru, declamațiuni și joc. Brava Reuniune pentru această producțiune a câștigat binevoitorul concurs al doamnei *Margareta Moldovan* și al unui grup de clerici din seminarul nostru „Andreian”. Petrecerea va fi cît se poate de amuzantă și ar fi de dorit ca și frunțașii nostri dela sate, cărora atît de puțin priile li-se dă a lua parte la teatru și la producțiuni de asemenea natură — să participe cît mai mulți la petrecerea aranjată de Reuniunea sodalilor nostri.

La poruncă! Vorbind deunăzile despre chipul suspect în care presa ungurească s'a găsit unanimă a saluta pe împăratul Wilhelm II., spuneam, că toată comedia asta s'a făcut — la poruncă. Lucrul se confirmă acum în forme concrete. Ziarul *Vaterland* din Viena primește din sigur isvor dela Budapesta știrea, că *suspecții articoli* ai ziarelor ungurești *sînt a se reduce toți la inițiativa biuroului de presă din ministerul de interne*, biurou pus — se știe! — sub conducerea „irredentistului” *Jessen-szky*. E fapt — spune corespondentul fii vieneze — că biuroul de presă s'a adresat cu rugăciuni la toate redacțiile ungurești, solicitînd articoli elogioși, de ziua unui monarh... străin!

Eată iocana *inimilor curate ungurești*, din cari spontan au isvorit toți frumoșii articoli pentru rostitorul de odinioară al cuvîntelor magice „*Eljen a király!*”...

Un deputat ungur — tare priosip! Casul s'a întîmplat zilele acestea, în culoarele parlamentului din Budapesta. Într'un cerc de colegi „reverendul” deputat *Hock János* pleda cît mult foc pentru nevinovăția lui Dreyfus. Deodată unul dintre deputați — bagseama hîl mai picospt — se adresează lui Hock: „Poți tu spune și serie ce vrei, de schimbat tot nu vei schimba faptul”, că în afacerea Dreyfus sînt doi strengari, Dreyfus și — mișelul de *Bordereau*! Zise și cu mîndrie se-putoare într'un picior depu-

tatul și părăsi pe colegi. — Așadar, „mișelul de Bordereau e” vinovatul... Biată hârfe, pe care s'a scris bordereau-ul, — ce-ai ajuns: s'e te *personifică!*

Violente turburări studențești s'au întîmplat zilele acestea la universitatea din *Neapole*. Studenții au spart ferestrele palatului universitar și au sfărmat băncile din sale. Prelegerile au trebuit întrerupte. Abia intervenția rectorului a liniștit pe turburatori. Consiliul universitar a decis, ca la cas de nevoe să închidă universitatea.

Bicicliști princieri. Princesa Carolina de Danemarca și sora ei, princesa Victoria de Wales, sînt bicicliste pasionate. Într-o zi pedaleau pe o stradă singuratică din Norfolk, împreună cu ducele de York, cînd le eși înainte un tîeran bîtrîn și se puse în drumul prinsei Victoria. Bicicliștii princieri descălecară, dar' înainte de a pute întreba ceva pe bîtrîn, acesta începu să-l ocărească și sfîrși cu vorbele: — Vouă fetelor nu vi-e rușine să călăriți pe mașine de astea? Demele se amusesă grozav, pe cînd ducele cînta să lămurească bîtrînului că sportul velocipedic n'are nimic rușinos în sine. Dar' înzădar: țărânul urma să-și exprime indignarea lui, și îi urmări cu ocările până îi perđu din vedere.

Industria noastră bucovineană premiată la Viena. Cetim în „*Patria*” din Cernăuți: Redacția ziarului „*Wiener Mode*” a aranjat o expoziție și un concurs de premii pentru diferite obiecte de industrie națională și mai ales de industria de casă. La acest concurs a participat întreaga monarchie austriacă, între altele și țări, a căror industrie națională a ajuns la un grad foarte înaintat, ca d. e. Bosnia și Herțegovina. Acum primim știrea atît surprinzătoare cît și îmbucurătoare, că primul premiu (100 coroane în aur) a fost acordat d-nei Victoria bar. Styrcsa, pentru mai multe obiecte de industria română din Bucovina, și anume toate din comuna Crasna-Ilschi. Între altele au fost expuse niște stergare brodate de țărance din comuna numită după isvoade vechi românești, cum se poartă acolo încă acum. Constatăm cu satisfacție, că industria națională română din Bucovina, primind premiul cel dintăiu a fost recunoscută ca superioară între atîția concurenți serioși. Comuna Crasna-Ilschi e cunoscută că a păstrat din vechime în toate privilegiile obiceiurile strămoșești, și chiar din această cauză poate să ne servească ca model, cum ar trebui să se dezvolte și alte comune românești, mai ales comunele din nordul Bucovinei, cari au rămas înapoi. Prima bancă după sistemul Raiffeisen a fost înființată în aceeași comună, cabinetul de lectură de acolo e bine cercetat, acum vedem earăși un nou succes în cultivarea vechii industrii de easă, și am dori, ca acest exemplu să se imită și aiurea; astfel industria română bucovineană și-ar pute câștiga ușor un renume în occident, și ar deveni cu timpul un isvor important pentru îmbogățirea țării noastre.

Bucovina la expoziția parisiiană din 1900. Ziarul oficial „*Wiener Zeitung*” publică numirea comisiei țerei Bucovinei pentru expoziția parisiiană din 1900. Președint al comisiei a fost numit președintul țerei baronul de Bourguignon, ear' vice-președint baronul Eugen Styrcsa.

Nouă oficii telegrafice. Ministrul de comerț a înputernicit stațiile *Galeș, Apoldul-de-jos, Apoldul-de-sus și Podul Olteului*, aflătoare pe linia ferată *Vînul-de-sus—Sibiu—Turnu-roșu*, să primească și să expedieze telegrame.

Andrés are de la urmaș. Se vede, că soarta neisgură a lui Andrés, îndrăznețului scrutător al Polului nordic, nu înspăimîntă pe oamenii setoi de știință. În timpul cel mai apropiat aeronautul francez Godard va întreprinde o expediție aeronaută la Polul nordic împreună cu aeronautul Surcouf. Spre scopul acesta se pregătește un balon de 86 metri în diametru și 10.000 metri cubici, plin de hidrogen, care după școala lui Godard va pute face o călătorie de 60 zile și va pute duce o greutate de 12.000 chgr. cu o înălțime de 4 metri pe minut. Acești doi curajoși aeronauti vor mai fi însoțiți și de un medic. Expediția, care vor fupece-o în primăvară, va pleca din Spitzbergen.

Viscol teribil în America. La New-York și New-England viscole teribile au bătuit deunăzile. Zăpada a acoperit drumurile și căile ferate și a îngropat trenuri. Mai grozav a fost viscolul în Boston, care acum e total lipsit de circulație 200 de cai aplicați la tramvae, s'au prăpădit. Viscolul a nimicit și organizația de vestit focul. În urmare mai multe incendii au pustiit în oraș. Pe țărmul mării 36 de oameni s'au înecat.

Lăutari români la Paris. Sînt în mare slavă, în iarna aceasta, lăutarii români în lumea veselă parisiiană. În cafeaua *Maxime*, una din cele mai frecventate, cîntă un taraf de lăutari din București sub conducerea cunoscutului Mitache. Alexandru Păiu, nepotul cunoscutului Hagiu din Focșani, cîntă la *Place Blanche*, cea mai veselă cafea din Montmartre. Acest Păiu, zice „*Epoca*”, a părăsit țara acum patru ani, și astăzi e înșurat cu o Englezoaică din Londra, unde a cîntat mai mult timp, obținînd elogiile tuturor cunoscătorilor de muzică. Odinioară atît Mitache cît și Păiu cîntau o noapte întreagă pentru un poli astăzi ei cîntă un brîu pentru un louis.

Palatul lui Ulysses. Unde era în insula Itace, pe muntele Aetos sau pe țărmul mării? Sînt oameni pentru cari acest punct al istoriei e mult mai pasionant decât afacerea Dreyfus și chestiunea Cretei. Din numărul acestor oameni face parte dl Doerpfeld, directorul școlii germane din Atena. El este convins, că palatul lui Ulysses era așezat în fundul golfului Tolia, unde a și început să facă săpături pentru a găsi urmele clădirii.

Porci îngrășați cu... cadavre. O știre grozavă ține în agitație populația din Casovia. Se bănuiește, că inspectorul ținîrului central de acolo, un Ungur, și-ar fi nutrit porcii cu... cadavre. Disposițiunile sînt atât de agitate, că autoritățile s'au văzut constrînse să înceapă cercetare. De se va adevăra faima, bestialitatea asta ar fi într'adevăr fără seamăn!

După Eszterházy — Picquart. La 1 Febr. n. s'a judecat la Paris, de către un consiliu militar, afacerea colonelului Picquart, tras în cercetare pentru rolul de îngrînt ce a jucat în chestia Dreyfus. Sentența se va publica numai după terminarea procesului Zola, pentru a nu se face presiune asupra juraților în fața cărora va sta romancierul. În cercurile militare parisiene se crede că Picquart a fost osîndit și va fi concediat din armată.

Dar țigănesc — împăratului Wilhelm! Atît de departe a ajuns dragostea Ungurilor față de împăratul Wilhelm II., că până și Țigani o resimt. Și o și dovedesc. Eată casul. Din prijeul onomastice împăratului german, soția unui gurdunag din Seimeczbánya, Pusztay Antalné, a pregătit din surcele un buchet și i-l-a trimis în dar... înaltului împărat. Foile ungurești îi exprimă nădejdea, că Wilhelm nu va refusa darul, de oare-ce în cursul petrecerii sale în Ungaria... și-a manifestat în repetite rînduri dragostea față de Unguri ca și față de muzica țigănească!

Știri mîrunte. La Viena a răposat membrul casei seniorilor bar. Frankenstein, consilier intim și fost mare ambasador.

— Lângă Bergamo prăbușindu-se o fabrică dintr-o comună apropiată, 6 lucrători au fost omorîți, 8 grav răniți.

— În Mira-Korály s'a descoperit un ținîr român.

— La Londra au bătuit anul trecut — conform unei statistice oficiale — 3500 incendii, dintre cari 168 mari; au murit în făcări 87 oameni.

— La Spasso-Preborschenje (Rusia) s'a aflat într-o ocnă o mină de 74¼ punți aur curat.

— La Mokidejev (Rusia) o explozie groznică s'a produs în minele locale; 50 de lucrători au fost scoși morți; mai lipsesc vre-o 80 lucrători.

— La Diósgyőr, lângă Miskolc, s'a descoperit o periculoasă bandă de falsificatori, cari cu mîile fabricau piese de argint; doi lucrători deținuți.

— În ținuturile turcești Balikești și Grotta au fost violente cutremure de pămînt; mulți oameni s'au nenorociți; pagube foarte mari.

VIEAȚA SOCIALĂ.

Petrecere în Sîmcuța.

Tinerimea academică sîtmăreană. Invită la petrecere cu dans ce va aranja Joi, la 17 Februarie st. n. 1898, în sala hotelului din Sîmcuța-mare. Vasiliu Dragoș, avocat, președinte. Dr. jur. Vasiliu Gyurko, vicepreședinte. Dr. med. George I. Anca, vicepreședinte. Stud. jur. Ioan Gogea, cassar. Stud. techn. George Micu, controlor. Pref. de intrare de persoană l. f. v. a. Începutul la 7 ore seara. În pauză se vor juca „*Călușul*” și „*Bătuta*”. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea școlărilor sărmani. Suprasolviri și oferte generoase se vor cuita cu mulțumită pe cale ziaristică.

Petrecere în Oravița.

Subsemnații aranjază la 12 Februarie 1898 st. n., în sala hotelului „*Coroana Ungariei*” din Oravița-montană petrecere cu dans. Comitetul aranjator: Dr. Petru Cornean, președinte. Dr. Athanasie Gava, secretar. Traian Boleanțu. Iacob Botos. Traian Brebenar. Cornel Budințian. Virgil Budintean. Drd. Pavel Chimbir. Traian Crenian. Petru Liuba. Dr. Mihaia Gropșian. Dr. George Miclea. Dr. Alexandru Marta. Ioan Miclea. Dr. Ioan Nedelcu. Dr. Petru Pența. Corneliu Pincu. Ioan Perian. Drd. George Voda. Cornel Popovici. Coriolan Popovici. Corneliu Philipovici. Borneliu Proștean. Drd. Traian Rudnean. Geza Stoiașcovi. Dr. Iuliu Tamașel. George Tifa. Prețul de intrare pentru persoană l. f. Începutul la 8½ ore seara. Suprasolvirile generoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale publicității. Venitul curat este destinat pentru ajutorarea școlărilor săraci din Oravița.

Din Câmpeni.

Corpul învățătoresc dela școala elementară ortodoxă română din Câmpeni invită la producțiunea teatrală împreună cu dans, ce se va aranja la 11 Februarie a. c. st. n., în localul „Cherso” din Câmpeni. Începutul precis la 7^{1/2} ore seara. Prețul de intrare: locul I, 1 fl.; locul II, 60 cr.; locul III, 40 cr.; parter 20 cr. Venitul curat este destinat în favoarea elevilor și elevelor misere. Suprasolviri și oferte maritimose se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe calea publicității.

Program: „Două bilete”, comedie într-un act, de Florian. Persoane: Arlequin, amantul Argentinei; Avram Serb. Argentina: Eufemia Serb. Scapin, rivalul lui Arlequin: Traian V. Motora. — „Mama Anghelușă doftoroasă”, cantonetă comică de Vasile Alexandri, predată de d-na Eufemia Serb. — În miezul nopții, comedie într-un act după Laube, de Lazar P. Petrin. Persoane: dl Brusture, un reumatic; Avram Serb. Dl Pupăză, un confus: Traian V. Motora. Două voci.

ECONOMIE.

Revistă economică.

(Urmare și fine).

Vama bucatelor în Sărbia. În vederea lipsei mari de bucate în Sărbia s'asistat vama de import pentru bucate și astfel granițele sârbești sunt deschise bucatelor străine. Cu deosebire se așteaptă. că bucatele din România să umplă piețele Sărbiei.

Circulația și prețul bucatelor, mărfurilor și vitelor, în săptămâna trecută au fost următoarele:

Grânul numai în ultimele zile a avut o circulație mai bună. Prețul tinde nesigur spre hausse. Prețul, după calitate s'a mișcat între fl. 12.20 — fl. 13.20 per 100 kg.

Săcară e multă în piețe, dar nu e prea căutată. Prețul a fost de fl. 8.50 — fl. 8.60 per 100 chg.

Ovășul puțin a fost circulat cu prețuri neschimbate.

Cucuruzul a scăzut atât în circulație cât și în preț. Cucuruzul vechiu cu 5.10—5.20 fl., cel nou cu 4.50—4.70 fl.

Mărfurile peste tot au rămas neschimbate, în modera lor circulația cu prețuri neschimbate.

Vitele cornute îngrășate se plătesc bine. Vacile cu deosebire sunt în preț. Oai se caută mai puțin. Porcii arată ceva îmbunătățire în preț.

Mai nou

Badeni pentru — federalism.

Într'un nou interviu ce a avut, de astă-dată cu un corresponsent al lui *Figaro*, fostul prim-ministru Badeni, care se află încă la Paris, a făcut prețioase mărturisiri pentru introducerea federalismului în Austria.

Austria s'ar pute scăpa de turburări numai prin federalism, a zis Badeni. Firește, federalism care ar păstra unitatea monarhiei. Pentru că federalismul, precum îl înțelege el (Badeni), poartă în sine facultatea de a sana frigurile opoziției turbulente, de oare-ce chiamă în ajutor toată puterea de muncă a societății.

După acestea Badeni s'a expectorat asupra curiei a V-a de alegere, enunțând, că aceasta nu constă din elemente anarhistice. Cuvintele socialism și antisemitism, înseamnă în Austria același lucru ca în Franța.

Badeni a mai spus, că a repășit din fruntea afacerilor Austriei, pentru că n'a vrut să fie cauza unei demonstrații sângeroase, deși Monarchul a fost neschimbabil în direcția grației sale.

Cuvintele favorabile federalismului ce a rostit bărbatul de stat austriac, nu pot decât spre mare bucurie servi sincerilor adevărți ai unei regenerări sănătoase — prin radicalism — a monarhiei!

La

Abonament lunar

pentru Februarie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

Invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA”

Tribuna Literară.

Școalele din Blaj.

— Studiu istoric —

de

Prof. Nic. Brânzeu.

*

Studiul acesta a fost premiat, ca teză de licență, de consiliul universității din București.

*

Capitolul II.

(Urmare).

Date statistice.

Ar fi fost foarte folositor și bine, dacă la acest loc am fi putut să dăm o statistică completă asupra seminariilor și mănăstirilor din Blaj, dela întemeierea lor și până azi. Aceasta ar fi aruncat lumină asupra unor chestiuni de importanță. Am fi știut exact câți călugări, câți profesori, câți preoți au eșit din mănăstirile și seminarele Blajului. Am fi putut ști din ce strat al poporului s'a recrutat această ceată a aleșilor și am fi putut vedea și progresul ce s'a realizat an de an și zi de zi. Atunci am fi putut cunoaște cu deplin temei, importanța acestor instituții vechi și venerabile. Dar documentele necesare, actele oficiale din cari am pute scoate acestea, în cea mai mare parte lipsesc cu deservire mai ales în ceea-ce privește anii până la 1800.

Petru Maior încă se plângea de negrijirea arhivului metropolitan, după el se plânge Cipariu încă înainte de anul revoluționar, ear' în acest an toate arhivele și bibliotecile Blajului au fost imprăștiate ori arse și nimicite. Din această cauză foarte puține date avem despre începutul și prima sută de ani a școalelor din Blaj. Azi încă în arhiva consistorului, puținele protocoale rămase din revoluție sunt în disordine, așa încât pentru a căuta și studia ceva amănunțit, îți trebuie un timp disponibil foarte îndelungat, de care, durere, nu am putut dispune. În scurtul timp cât am putut rămâne în Blaj am cules de ici, de colo câteva date, găsite în unele vechi protocoale.

Așa într'un protocol din arhiva consistorului dela 1762, găsim următorul raport: „Specificatio Personarum, quae de piissima hac caes. reg. fundatione participant et contingentur Personarum deficientium iuxta aciratici Romanorum a die 5-ta April 1762 — usque ad ultimam X-bre 1764.

Anno 1762.

P. Silv. Calliani, Prepositus et concionator.

P. Greg. Maior, catechista.

P. Leontius Cotore, concionator.

C. Athanasius Rednic, profesor.

P. Philotheus Laslo, professor.

P. Nicol. Remetei, assistens.

P. Macarius Papp, confesor studiosorum.

Petrus Demenelki, ludimagister.

Alumni Romani.

Alexius Morasan. Iacob Aaron.

Sabatius Metz.

Alumni domestici.

Alex. Csulay.

Andreas Motok.

Arsenius Popovits.

Basilius Vitéz.

David Kallyani.

David Remetei.

Emmanuel Nyagoe.

Gasparus Movilaj.

Franciscus Nopcsa (?).

Georgius Gyulaj.

Ioanes Bera.

Ioanes Vissoly.

Ioanes Para.

Ioanes Lemeny (?).

Ioanes Gligor.

Josef Macra.

Joseph Nopcsa (?).

Nic. Apoldi.

Paulus Ratz.

Anno 1763, participantur personae superius specificatae. P. Anton Macarius obiit in Dno. Alumni Romani fuerunt iidem tres.

Alumni domestici iidem, praeter.

Alexandrum Csulay.

Gasparum Movilaj.

Franciscum Nopcsa, in quorum loco successerunt.

Ioannes Motok.

Necetas Papp.

Theod. Orha.

Wolfgangus Kallyani.

Georgius Papp.

Wolfgangus Kontz, et accesserunt.

Alexander Papp et

Georgius Nemes.

Anno 1764 participantur per unum trimestrem eodem septem Personae per unum, et duos menses, octo per unum, et unum mensem cum novitiis undecim. Alumni Romani fuerunt iidem.

Alumni domestici.

Andreas Beldi.

Alex. Papp.

Alex. Pogány.

Christianus Beltyán.

David Callyani.

Em. Nyagoe.

Georgius Belvasi.

Ioanes Lemeni.

Ioan Macra.

I. Motok.

Ioan Brinsec.

Joseph Iminovits.

(Va urma).

Necetas Papp.

Nic. Apoldi.

Nigrus Kottore.

Paulus Rätz.

Petru Csaga.

Simon Vadi.

Theod. Csani.

Theod. Orha.

Ladis. Farkas.

Wolfgang Kontz.

Wolfgang Remetei.

Nic. Ludossy,

provisor et declin.

Informațiuni.

„Familia”, nr. 3 are următorul cuprins: Treptele de sus și Treptele de jos de N. Rădulescu-Niger. — Din Valcele. Cântecul popular de Ch. Rosescu. Recensiune critică de M. Strajan. — Schițe din Italia. Roma (urmare) de T. Bulc. — De ce? de Traian Mihailu. — H. Sadernann. Fiul model. — Românețe de C. B. — Vis de iarnă (poesie în prosă) de VI.-NI. — Iubileul episcopului Mihail Pavel. — Literatură și arte. — Ce e nou? — Abonament pe 1898. — Chititoare ilustrată. — Poeta redacției. — Păziți-vă sănătatea?

„Jurnalul Societății centrale agricole” nr. 3, are următorul cuprins: Invitația pentru adunarea generală a societății. — Darea de seamă asupra mersului „Societății centrale agricole în anul 1897. — Un premiu de 500 lei pentru cea mai bună scriere asupra cultivei grâului. — Bilanțul, situație și proiectul de buget pe anul 1898. — Cufia cu scrisori. — Informațiuni. — Tîrgurile. — Buletin climatologic. — Anunțuri.

„Österreichische Musik- und Theaterzeitung”. Numărul 22 al eminenței reviste artistice de acest nume a apărut cu un variat material de recenziuni și știri din domeniul muzicii și al teatrelor. Ca adaus e o cântare (pentru pian și voce): „O stücke deine Hände mir entgegen”, de Alphonse Maurice. Redacția și administrația: Wien, I, Seilestraße 15.

Bibliografie.

VOCI DIN PRESA

despre

CASTELUL DIN CARPAȚI.

Foia literară.

„A apărut la „Tipografia societate pe acțiuni” la Sibiia un excelent roman „Castelul din Carpați”, de Jules Verne, celebrul romancier francez.

Volumul elegant ajustat, este împodobit cu 26 ilustrațiuni lucrate la Paris.

„Castelul din Carpați” este una dintre cele mai interesante și elegante cărți și o recomandăm în deosebita atenție a publicului nostru cititor.”

Gazeta Transilvaniei.

„Romanul pe care-l anunțăm aci, este unul dintre cele mai interesante și de valoare totodată. ...pentru noi mai ales este cu atât mai interesant, fiindcă se petrece în Ardeal, între Români, și pe lângă părțile lui instructive, mai este și moral. Opul e tipărit frumos.”

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiia, se află de vânzare următoarele noutăți musicale:

Les beaux yeux. Valse pentru piano de Mathilde Mironescu . . . 1.—
Terăncuța. Cântec popular pentru voce și piano de Costache Moinaru . . . —50
Hora înfrățirii, pentru piano de P. G. Nițescu . . . —75
La tina copiliță dragă. Romanță de Droianu . . . —50
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann . . . —50
La blondine. Polca mazuca pentru piano de Sigismund Paulmann . . . —50
Turdă. Marș patriotic de Paulmann . . . —25
Hora reginei. De Sigis. Paulmann . . . —25
Sărba păpușelor. De Sig. Paulmann . . . —25
Marș turcesc. De Sigis. Paulmann . . . —25
Intermezzo pentru piano de M. Capșa . . . —50
Les fleurs de Maiu. Valse de Ant. Cirillo . . . 1.—

Sărba oficerilor. De C. Dimitrescu . . . —50
La fille du Marin. Vals de Ivanovici . . . 1.—
Daisy Bell. Valse (All Right) de C. Kaps . . . —75
Liniste. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide . . . 1.—
Am plâns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo . . . —75
Singurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo . . . —75
Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi . . . —2
Inițialele-Unite. Vals pentru piano de Carol Decker . . . 1.—

Sărba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu . . . —50
Sărba mirilor. De C. Dimitrescu . . . —50
Iubileul. Marș de Gh. Fotino . . . —75
Surorile. Hora de Gh. Fotino . . . —50
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu . . . —50
Zéphir. Polca mazuca de G. Ionescu . . . —50
Souvenir de Zürich. Polca mazuca de Anton Kneisel . . . —50
Pas de quatre original. De Mayer Lutz . . . —50
Gavotte de la Princesse „Marie”. De Michel Margharitescu . . . —57
Ai plâns și tu v'rodă? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu . . . fl. —50
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu . . . —50
Pictoriilor! De E. I. Alexandrescu . . . —50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu . . . —75
L'Affection. Polca franceză p. piano de C. D. Belortu . . . —50
De Braila la Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu . . . —50
Sărba Bucureștilor, pentru piano de Ioan D. Burlan . . . —50
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de Ioan D. Burlan . . . —50
Didi. Polca mazuca pentru piano de Ioan D. Burlan . . . —75
Ivorul. Romanță pentru voce și piano de Dimitrie St. Cristide . . . —50
Anton Zica. Pe aripile amorului, vals pentru piano . . . 1.25
V. Hugo. Poesie. Cuvinte de I. I. Dorianu, Aubade (albadă) . . . —75
Dorianu. Prin flori și flăcări . . . —505
I. romanță . . . —505
Villacrosa. De ce 'mi-ai zis odinică, romanță . . . —7
Radu D. Rosetti. E v'r'un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano . . . —50
I. Paschill. L'Amitié, vals . . . 1.—
R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu. Doina codrului . . . —75
Ioan D. Burlan. Amintiri din Breasta, sərbă pentru pian . . . —50
I. Braunstein. Réve du Matlot, vals pentru piano . . . 1.—
G. Vasiliu. Freamătul Zăvoului, horă . . . —75
C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano . . . —50
I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Așa 'mi-e scris, romanță pentru voce și piano . . . —50
F. Domeier. Soltrés de Bucarest, vals . . . 1.50
A. Cirillo. Emilie, polca-mazur pentru piano . . . —75
D. D. Voreas, Mignon, polca-mazur . . . —50
S. Dicker. Punct și virgulă, polcă pentru piano . . . —50
Polizo-Micșunești. Douce Souvenances, vals . . . —50
Gr. Ciurea. Ferdinand - Marș . . . —10

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Disertațiune economică. A apărut: Disertațiune economică despre bunăstarea și foloasele fărinei cernută cu ciurelul și cu sita rară și despre zidirea morilor lărd ias — de Alexente Severu. Disertațiunea aceasta a fost cetită în adunarea generală dela Mediaș a „Asociațiunii”. Broșura de 15 pagini costă numai 5 cruceri și se poate procura și dela librăria noastră, „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiia, strada Poplăci nr. 15.

Sociți în Sibiia.

În 6 Februarie n. 1898.

Hotel „Imperatul Romanilor”: Nagerle din Arad, Jagăr Pfeifer cu soția, sergenți-majori din Chichinda-mare; Tit V. Gheaja, preot din Gherla; A. Löw, preot din Manierseh; H. Fuchs, fabricant, Max Fischer, Max Fürst, L. Jovanovici Grosser, F. Macher, Litman, Lemberger, din Viena, B. Klein, Tiefenbrunn, din Budapesta, comercianți.

Hotel „Meltzer”: Henriquez, căpitan, Geczy, locotenent, din Chichinda-mare; Hasenfeld, locotenent din Arad, F. Várhely hotelieri, din Cluj; A. Schmidt, capelan A. Peterfi, notar, din Martinsberg; I. Szaboszlaj, proto pretor din Arpaș; N. Nastali, învățător din Sibiia; I. Mayer comerciant din München.

Hotel „Neurhrer”: Sodaly, major, Bachzelt, căpitan, din Chichinda-mare; Gradnar, voiajior din Porumbac.

Teatru orașenesc în Sibiia.

Sămbătă, 5 Febr. n.

Der Waldmeister.

Operetă în 3 acte, de Johann Strauss.

Începutul la 7 ore seara.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiia.

Numeri singuratici din

„Tribuna” în Ploesti

se găsesc de vânzare, cu 20 bani, la

Librăria G. Cârjean.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 2 Febr. n. 1898.

Săptămîna	Qualitatea	Prețul per 100 chilogr.	Qualitatea	Prețul per 100 chilogr.
dela	pănă	dela	pănă	
Grâu				
Băntănesc vechiu	75	—	76	—
Grân dela Tisa	75	12.80	12.40	76
Grân „Pesta”	75	12.25	12.35	76
Grân de Alba-Rog	75	12.35	12.45	76
„Bacica	75	—	76	—
Crău ung. de Nord	75	—	76	—
Săptămîna, vechi ori nouă				
Săcară	70—72	8.60	8.65	
Ors	de măt. 62—62	6.20	6.50	
de vînare	62—64	6.70	7.40	
de burs	64—66	8	9.50	
Ovăș	83—84	6.80	6.85	
Cucuruz (porumb)	—	5.10	5.15	
Meiu	—	12.50	13.25	
Hrișcă	—	4.80	5.10	
Grâu				
Cucuruz	Sept.-Oct. Mart.-Apr. 11.75	5.25	11.7	
Ovăș	Sept.-Oct. 6.82	—	6.8	
Produse diverse				
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	
Oleu de rap.	rafinat	—	—	
Uns. de porc	dela Pesta	51.50	55.—	
Silindă	dela țeară	—	—	
Său	svântată	55.50	56.50	
France	—	—	—	
Listar	slavon, nou	—	—	
Miere	băntănesc	—	—	
Ceară	brută	—	—	
	galbînă străcurată	—	—	
	de Rosenau	—	—	

Cursul pieței din Sibiia.

Din 4 Febr. n. 1898.

Hărție-monetă română	Cump.	9.46	vend.	9.51
Lire turcești	—	10.65	—	10.70
1/2 Imperiali	—	9.35	—	9.40
Ruble rusești 100 a	—	126.75	—	128.—
Galbeni	—	6.61	—	5.66
Napoleon-d'ori	—	9.43	—	9.33
10 Marce germane	—	58.50	—	58.85

Bursa de Viena

Din 2 Februarie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—	—
„ „ „ 4%	—	—
„ „ „ val. cor. 4%	100.25	100.25
Imprumutul căilor ferate ung.	121.50	121.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50	122.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—	98.—
„ „ „ croate-slavone	99.—	99.—
Obligațiunile desp. regalilor	101.50	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—	140.—
Renta de hârtie austriacă	102.50	102.50
„ de argint austriacă	102.25	102.25
„ de aur austriacă	123.50	123.50
Losuri austriace din 1860	160.25	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—	955.—
„ „ „ de credit ung.	—	—
„ „ „ de credit austr.	—	—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina“	102.—	102.—
Argintul	5.7	5.7
Galbeni imperătești	5.67	5.67
Napoleon-d'ori	9.51	9.51
Mărci 100 imp. germane	58.76	58.76
London 10 Livres sterlingi	130.—	130.—

Mătăsa damast 75 cr.

(SEIDEN-DAMASTE)

pană la 14 fl. 65 cr. metru și mătasă brocate — din fabricile mele proprii —

precum și mătasă Henneberg, neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — lucie, vîrgată, carie, Damaste etc. (cam 240 dif. rite calități și 2000 diferite colori și desennuri etc.

Pentru haine și blouse din fabrică. Privaților li-se trimite franco și liber de vamă, în casă.

Mustre se trimit cu posta primă.

[335] 4-50

(în Elveția porto postal e dublu).

Fabricile de mătăsa ale lui G. Henneberg în Zürich,
(liferant de curte c. și r.)

Vestite
Sămănături de flori și legumi
ale lui

Mauthner
în
pachete închise, legal garantate
cu marca de apărare improprietară

„Ursul“
se pot căpeta în toate
băcăniile și ferăriile
mai mari. [377] 3-17

NB. Numai pentru pachetele închise, provăzute cu figura ursului și signate cu numele Mauthner, cum arată figura alăturată, ia firma Edmund Mauthner în Budapesta, strada Andrássy 23, garanție deplină pentru sămănături proaspete și veritabile.

Vetős ideje: Augusztus és szeptember.
Útolsó távelsége: 15-20 cm.
Tálaty minőségéről: trágázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15-20 cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

Pentru

Domni:
Cămeși de bal
Cravate de bal
Mănuși de bal;

Dame:
Stofe de bal
Evanfaliuri de bal
Mănuși de bal
Antreuri de bal;

Mirese:
Trusouri,
Albituri de purtat,
de pat și de masă
solid lucrate [318] 4-6
liferează

JULIUS WERMESCHER,
Sibiu,
Piața-mare — Str. Cisnădiei.

Doriți se cetii

un interesant Roman?

Vi-se recomandă

„Castelul din Carpați“
— Roman din viața poporului românesc din Ardeal. —
de
Jules Verne.

Premiat de „Academia franceză“.

Traducere, — unica autorizată de editorul proprietar francez — făcută de
Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255+XII. pagini, în octav mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu
26 ilustrațiuni
admirabile, executate după clișeurile din Paris.

Prețul:
Edițiunea populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.
Edițiunea de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.
Edițiunea de lux compactat: 2 fl. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel“.
A se adresa direct la
Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăci nr. 15.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Novitate!
Cadou
ocasional!

LIMBA FLORILOR.
— De amor și amicitie. —
Simbolica naturală a celor mai favorite flori, compusă după explicările orientalilor de
Un amoresat.

Acest volum, în format dragălaș (32°) imprimat pe hârtie velină, în două colori, negru și albastru, elegant compactat în lux, este
cadou potrivit
pentru tinerime, mai ales pentru fete.

În legătură de pânză colorată, tabla titlului imprimată cu aur.
Prețul unui exemplar 50 cr. = 1.50 lei.

Concurs.

Pentru întregirea vacantului post de contabil la institutul de credit și economii „Corvineana“ în Hunedoara prin această se scrie concurs cu termen de 15 zile socotite dela publicarea acestui concurs.

Acest post este împreunat cu un salariu anual de fl. 600 și tantiema statutară; sunt însă prospecte că acest salariu peste câțiva ani se va înmulți.

Alesul numai după un an de praxă se va întări definitiv.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze suplicile lor provăzute cu atestatele despre calificarea recerută și despre eventuala praxă direcțiunei acestui institut.

Postal este de a se ocupa cu 1 Martie st. n. a. c.

Hunedoara, în 1 Februarie 1898.

[428] 2-3 **Direcțiunea.**

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Luptele Românilor.
Articoli istorici-politici
de
Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelenți articoli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate.

Prețul 50 cr.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit
împreunate cu
însușirile de consum, de vânzare, de vîrler, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică
pentru
înfăințarea și conducerea de astfel de însoțiri

F. W. RAIFFEISEN.
Edițiunea a V-a.
Traducere autorizată de
Dr. Aurel Brote,
directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA
„Reuniri rom. de agricultură din comitatul Sibului“.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela
„Tipografia“,
soc. pe acțiuni în Sibiu.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator
Al. Vlăhuță,
se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

„Iubire“, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
„Dan“, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
„Dan“, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
„Din goana vieții“, ediția III. (1895). fl. 1.75.
„Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
„Icoane sterse“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
„Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În viltoare“, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—
Comandele se se adreseze:
„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului
pe anul comun
1898.

Anul XIII.
SIBIU.
Editura și tiparul „Tipografiei“, societate pe acțiuni.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.

Cu șese ilustrațiuni!

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1897. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — George Coșbuc (schită literară): „Nunta Zamferei“, „Noi vrem pământ“, „Murșul și Oltul“ (poveste din popor), „Numai una!“ (poezie), „Sălcia și plopul“ (legendă din popor), „Rugămintea din urmă“ (poezie) și alte „Poezii scurte“. — „Glume“. — „Măntuirea steagului“ (schită istorică) de Petru Vănu. — Ioan Creangă (schită literară cu portret): „Povestea unui om leneș“ și „Oltenii din Iași“, „Rostiri, zicători, cuvinte“. — Th. D. Speranță (schită și două anecdote): „Mama Ungu-ului“, „Jidani și hoții“. — George Pop de Băsești (biografia cu portret). — „Cât de lungă se fie ziua, tot vine noaptea“, de doamna Columb. — „Castelul din Carpați“ (schită bibliografică) de Jules Verne. — „Revașul nostru“, cronică întâmplărilor de peste an, de Ioan Scurtu cu următoarele portrete intercalate în text: Iosif St. Șulufiu, Ioan Hannia, Dr. C. Lueger. — Economie: „Despre dări și termene“, „Asigurarea contra focului și grindinei“, „Întinerirea pomilor“, „Povești“. — „Tîrgurile din Ungaria și Transilvania“. — „Tîrgurile din Bucovina“. — „Tîrgurile (bălecurile) principale din România“. — „Inserate“.

Prețul 20 cr., cu trimiterea pe postă 25 cr.